

BELGISCHE GROEP VAN DE INTERPARLEMENTAIRE UNIE

BEZOEK VAN DE SECTIE BELGIË-MAROKKO
VAN DE BELGISCHE GROEP VAN DE INTERPARLEMENTAIRE UNIE
AAN HET KONINKRIJK MAROKKO

van zondag 29 tot dinsdag 31 mei 2016

**VERSLAG VAN DE HEER ANDRÉ FRÉDÉRIC,
VOORZITTER VAN DE BILATERALE SECTIE BELGIË-MAROKKO
VAN DE BELGISCHE GROEP VAN DE INTERPARLEMENTAIRE UNIE**

INLEIDING

Van zondag 29 tot dinsdag 31 mei 2016 bracht een delegatie van de Sectie België-Marokko van de Belgische Groep van de Interparlementaire Unie een bezoek aan het Koninkrijk Marokko.

De delegatie was samengesteld uit:

- **de heer André FRÉDÉRIC**
Voorzitter van de bilaterale sectie België-Marokko van de IPU,
Ondervoorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers
- **mevrouw Françoise SCHEPMANS**
Ondervoorzitster van de bilaterale sectie België-Marokko van de IPU,
Ondervoorzitster van de Kamer van volksvertegenwoordigers
- **de heer Bert ANCIAUX**
Ondervoorzitter van de bilaterale sectie België-Marokko van de IPU,
Voorzitter van de sp.a-fractie van de Senaat
- **de heer Jean-Marc NOLLET**
Lid van de bilaterale sectie België-Marokko van de IPU,
Voorzitter van de Ecolo-Groen-fractie van de Kamer van volksvertegenwoordigers

De delegatie werd ter plaatse vergezeld door de heer Frank Carruet, Ambassadeur van België te Rabat, en de heer Jean-Louis Servais, Ambassadeur bij de Belgische Ambassade te Rabat.

de Belgische delegatie en de leden van de Marokkaanse vriendschapsgroep,
evenals de Belgische ambassadeur te Rabat

PROGRAMMA

Zondag, 29 mei 2016

16u45 Aankomst en onthaal op de luchthaven Mohammed V van Casablanca door de heer Frank Carruet, Ambassadeur van België te Rabat, en de heer Jean-Louis Servais, Ambassaderaad bij de Ambassade van België te Rabat.

... Transfer naar Rabat

20u00 Informeel diner

Maandag, 30 mei 2016

08u30 Bezoek aan het « Institut Mohammed VI de formation des Imams, Prédicateurs et Prédicatrices »

10u00 Audiëntie bij Z.E. de heer Rachid Talbi Alami, voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers

10u30 Audiëntie bij Z.E. de heer Mohamed El Ansari, Eerste Ondervoorzitter van de *Chambre des Conseillers* (Senaat)

11u00 Ontmoeting met de leden van de vriendschapsgroep Marokko-België
[Kamer van Volksvertegenwoordigers]

Maandag 30 mei 2016 [vervolg]

- 12u30 De ontmoeting wordt vervolgd tijdens een middagmaal aangeboden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers
- 15u00 Kort bezoek aan de stad Rabat
- 16u00 Ontmoeting met de heer Ahmed Toufiq, minister van “Habous” en Islamitische Aangelegenheden
- 17u00 Ontmoeting met de heer Cherki Drais, gedelegeerd minister bij de minister van Binnenlandse Zaken
- 19u00 Diner in de Belgische residentie

Dinsdag, 31 mei 2016

~~Ontmoeting met Mevrouw Mbarka Bouaida, afgevaardigd minister van Buitenlandse Zaken~~

- 11u00 Ontmoeting met de heer Lahcen Haddad, minister van Toerisme, en met de heer Driss Merroun, minister van Stedenbouw en Ruimtelijke ordening

~~Ontmoeting met de heer Houcine El Ouardi, minister van Volksgezondheid~~

- 13u00 Informeel middagmaal met de leden van de Belgische delegatie
- 15u00 Transfer naar de luchthaven Mohammed V - Casablanca
- 18u35 Vlucht JetairFly TB2540 met bestemming Charleroi

De ontmoetingen met de afgevaardigd minister van Buitenlandse Zaken, mevrouw Mbarka Bouaida, en de minister van Volksgezondheid, de heer Houcine El Ouardi, werden op het laatste moment geannuleerd. Beide excellenties dienden Hare Koninklijke Hoogheid Lalla Selma te vergezellen.

VERSLAG

Het **bezoek aan het « Institut Mohammed VI de formation des Imams, Prédicateurs et Prédicatrices »** te Rabat bleek de ideale start van het parlementair bezoek. De heer Abdeslam Lazaar, Directeur, beantwoordde de talrijke vragen van de delegatieleden en leidde de delegatie rond. Dit op 27 maart 2015 ingehuldigd koninklijk initiatief kadert in de bezorgdheid van de Marokkaanse Staat om de waarden van de gematigde en open islam waar zij voor staat veilig te stellen en een dam op te werpen tegen extremistische stromingen. Het Instituut leidt op dit ogenblik niet alleen Marokkaanse studenten op (150 mannen en 100 vrouwen) maar ook studenten uit Mali, Tunesië, Ivoorkust, Guinee en Frankrijk. Bij een volgende cyclus, die start in januari 2017, zal het Instituut haar capaciteit uitbreiden en een duizendtal studenten tellen. Het Instituut wordt gefinancierd door de Marokkaanse staat (opleiding, kost en inwoning en studiebeurs), die ook instaat voor de selectie van de lesgevers en het opstellen van de curricula. Het curriculum van de studenten uit de landen ten zuiden van de Sahara omvat tevens een beroepsopleiding (informatica, elektriciteit of snit- en naad). Dit moet hen toelaten om bij terugkeer in hun thuisland een professionele activiteit uit te oefenen en aldus in hun financiële onafhankelijkheid te voorzien. Aldus wordt een buffer ingebouwd tegen een eventuele financiële recuperatie door fundamentalistische bewegingen. De imams worden er immers niet zoals in België of Frankrijk via officiële weg vergoed. De laureaten zullen bij terugkeer groepjes imams omkaderen.

De Belgische delegatie toonde grote belangstelling voor een eventuele samenwerking met het Instituut in het kader van de strijd tegen de radicalisering. De heer Abdeslam Lazaar zei bereid te zijn studenten uit België te verwelkomen voor zover de concrete vraag van de Belgische religieuze verenigingen uitgaat.

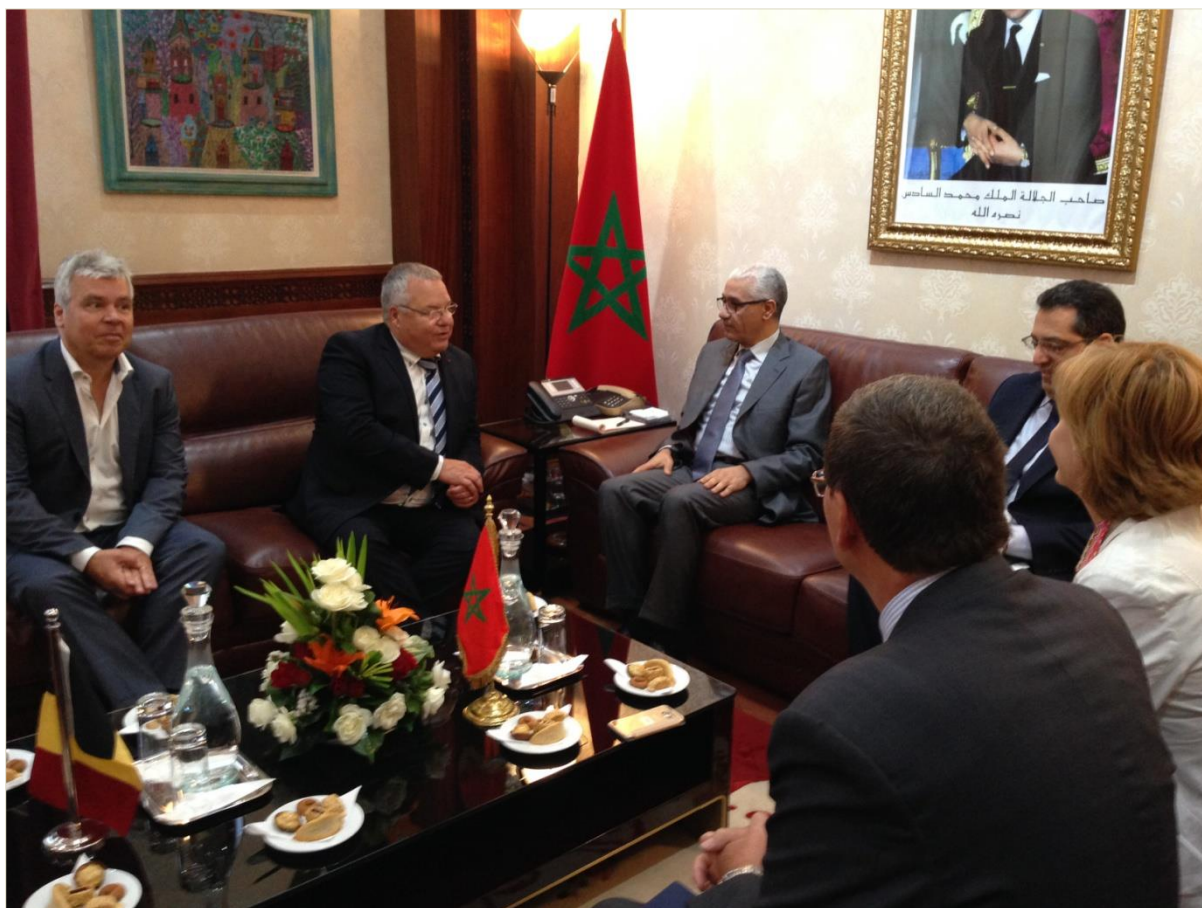

ontmoeting met de heer Abdeslam Lazaar
directeur van het « Institut Mohammed VI de formation des Imams, Prédicateurs et Prédicatrices »

Verwijzend naar het bezoek dat de Belgische parlementsleden aan het « Institut Mohammed VI de formation des Imams, Prédicateurs et Prédicatrices » brachten wees **de heer Rachid Talbi Alami, Voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers**, op de grote verantwoordelijkheid die op zijn land rust. Velen zien in de Marokkaanse strategie ter vrijwaring en promotie van een tolerante islam immers een model voor de regio.

Naar aanleiding van de terroristische aanslagen in Brussel op 22 maart 2016, werd er vooral van gedachten gewisseld over het delicate spanningsveld dat bestaat tussen de strijd tegen het terrorisme als globaal fenomeen enerzijds en het respect voor de fundamentele rechten en vrijheden van de burgers anderzijds. Kamervoorzitter Rachid Talbi Alami lichtte in dat kader de recent in het Marokkaanse Parlement goedgekeurde antiterreurmaatregelen toe (ontwerp 86.14 van 21.01.2015) die de Marokkaanse autoriteiten ruimere mogelijkheden bieden om Marokkaanse staatsburgers aan te houden (en eventueel voor de rechter te brengen) wanneer deze verdacht wordt van banden met een terroristische organisatie. Ook op het verheerlijken van terroristische daden staan strengere straffen. Hij maant de Belgische parlementsleden aan waakzaam te blijven en streng op te treden tegen elk misbruik van de democratische ruimte.

De Marokkaanse regering geeft niet alleen voorrang aan de veiligheid van het land en haar burgers maar ook aan het bewerkstelligen van economische en sociale welvaart als probaat middel tegen de frustraties van de jongere generaties.

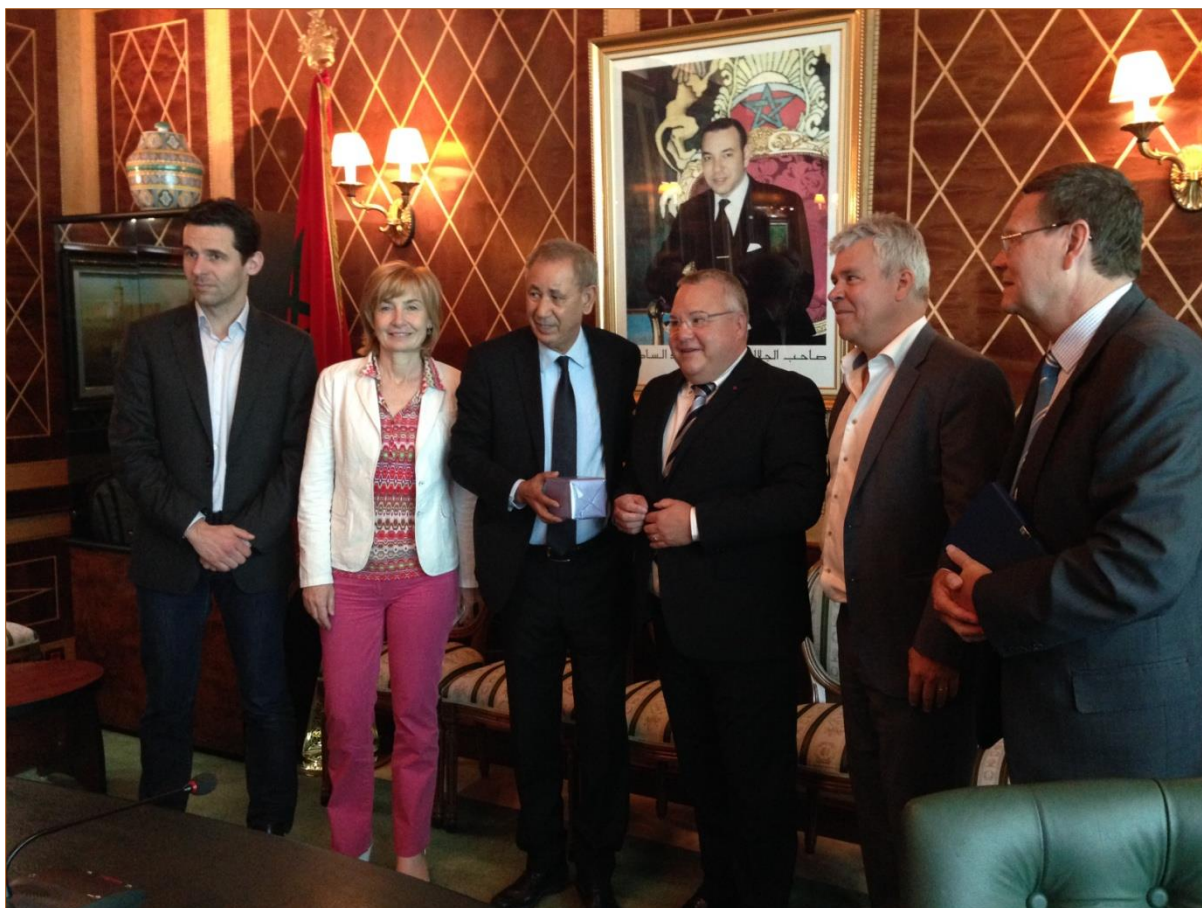

onderhoud met Rachid Talbi Alami, Voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Tijdens het onderhoud met **de heer Mohamed El Ansari, Eerste Ondervoorzitter van de Chambre des Conseillers (Senaat)** werden er voornamelijk twee thema's aangekaart: de samenstelling en bevoegdheden van de nieuwe Marokkaanse Senaat en de doorgedreven regionalisering.

De Grondwet van 30 juli 2011 bracht belangrijke wijzigingen aan in de samenstelling en bevoegdheden van de Marokkaanse Senaat. Het aantal senatoren werd teruggebracht van 270 naar 120. 3/5 van haar Leden worden verkozen onder de Leden van de gemeenteraden en raden van de regio's, 2/5 door de beroepskamers (12 zetels), arbeiders- (20 zetels) en werkgeversorganisaties (8 zetels). De zetels voorbehouden voor de vakbonden worden verdeeld over de 5 meest representatieve, deze voorbehouden voor de beroepskamers over Landbouw, Handel en Industrie, Visvangst en Ambachten). Senaat en Kamer hebben een gelijkaardige bevoegdheid wat betreft de controle op de Regering. Inzake de goedkeuring van wetteksten komt de laatste lezing aan de Kamer toe.

De organieke wet (111-14 van 7 juli 2015) die de doorgedreven regionalisering regelt werd voor de eerste keer toegepast bij de verkiezingen van 4 september 2015. De Leden van de regionale raden worden rechtstreeks verkozen. Het aantal regio's daalde van 16 naar 12. De bevoegdheden van de regio's omvatten als *collectivités régionales* eigen bevoegdheden, als strategische partner van de Staat bevoegdheden gedelegeerd door de minister en bevoegdheden die gezamenlijk worden uitgeoefend (onder meer in het kader van het INDH of Initiative nationale pour le Développement humain). Deze reorganisatie moet leiden tot een grotere economische en sociale vooruitgang die rekening houdt met de eigenheid van elke regio. Op 6 juni 2016 organiseert de Marokkaanse Senaat een groot forum over deze thematiek.

onderhoud met de heer Mohamed El Ansari,
Eerste Ondervoorzitter van de Chambre des Conseillers (Senaat)

Beide thema's werden verder uitgediept tijdens de gedachtewisseling met de **Leden van de Vriendschapsgroep Marokko-België van de Marokkaanse Kamer van Volksvertegenwoordigers** voorgezeten door de heer Abdellah El Boukili (RNI). Ook mevrouw Saida Chaker Metalssi (RNI) en de heer Mohammed Abou Elfaraj (Istiqlal) woonden de vergadering bij.

Beide partijen veroordeelden het amalgaam dat ontstaat doordat een deel van de publieke opinie de barbaarse aanslagen verwart met de islam. Ze achten het belangrijk om samen de strijd tegen het terrorisme aan te gaan en deze solidariteit ook aan de buitenwereld te tonen.

Met betrekking tot de klimaatconferentie COP22 (Conference of Parties) die van 7 tot 18 november in Marrakech zal plaatsvinden stelde mevrouw Saida Chaker dat op regionaal vlak zowel het middenveld als de experts en de politieke actoren klaar staan. De MedCOP22 zal trouwens plaatsvinden in Tanger op 18 en 19 juli 2016. De wil is groot om teksten om te zetten in daden. Marokko is zich ten zeerste bewust van de uitdagingen. Het land ondervindt immers de gevolgen van de droogte die Afrika ten zuiden van de Sahara treft onder meer onder de vorm van een stroom klimaatvluchtelingen. Het gendervraagstuk zal door Marokko hoog op de agenda van de COP22 geplaatst worden. Vrouwen zijn immers een belangrijk slachtoffer van de klimaatonrechtvaardigheid. Ze ontbreken echter al te vaak bij de klimaatonderhandelingen. Marokko bereidt een vrouwennetwerk voor om dit euvel te verhelpen.

Marokko vangt bovendien talrijke vluchtelingen uit Syrië op. Dat vraagt ruime inspanningen op economisch en sociaal vlak en mobiliseert aanzienlijke financiële middelen. Marokko regulariseerde ook een groot aantal vluchtelingen uit landen ten zuiden van de Sahara.

Een belangrijke politieke werf is deze van de hervorming van het onderwijssysteem met onder meer de uitbouw van het voorschoolse niveau en een reeks ondersteunende maatregelen die de effectieve toepassing van de leerplicht moeten mogelijk maken. Een wet die de huisarbeid voor kinderen (jonger dan 16 jaar) moet verbieden is in voorbereiding.

Ten slotte lichtte de Belgische ambassadeur in Marokko, de heer Frank Carruet, het recent afgesloten ontwikkelingsprogramma met België voor de periode 2016-2020 toe. De prioriteiten van de samenwerking verschuiven van landbouw naar technische assistentie inzake migratie, ondersteuning van het beleid inzake vrouwen- en kinderrechten en opleiding en vorming (vooral vrouwelijk ondernemerschap). Een pakket van 17 miljoen euro werd vrijgemaakt.

ontmoeting met de leden van de Marokkaanse vriendschapsgroep

De heer Ahmed Toufiq bekleedt sinds november 2002 de functie van **minister van “Habous” en Islamitische Aangelegenheden**.

Volgens de heer Ahmed Toufiq treft iedereen schuld bij de recente golf van terrorisme. Na een eerste periode van verwarring is er nood aan een serieuze debat om de dieperliggende oorzaken te kunnen achterhalen. Een kordaat optreden tegen dit internationaal fenomeen is hoogdringend.

Hij wijst op het feit dat Marokko er als één van de weinige landen in de regio in slaagt een gematigde en open Islam waar te maken. Dit wordt alleen mogelijk gemaakt door de stabiliteit in het land en de unieke rol die de Marokkaanse Koning in het staatsbestel bekleedt.

Als ‘Commandeur des Croyants’ is hij met zijn volk verbonden door een overeenkomst (contrat transactionnel). Deze unieke band komt tot uitdrukking in een loyaliteitsceremonie of ‘bay’a’ bij de troonsbestijging en elk jaar herhaald naar aanleiding van het Troonfeest evenals tijdens het vrijdaggebed.

De Beheersers der Gelovigen (Amir Al Mouminine) moet in de eerste plaats de godsdienst veilig stellen binnen de keuzes gemaakt door de Natie en vastgelegd in de Grondwet. De Koning moet verder het leven van zijn burgers beschermen, borg staan voor de openbare orde, justitie garanderen (en eigendommen vrijwaren) en de waardigheid van de Natie waarborgen. De heer Toufiq is van mening dat godsdienst en politiek eenzelfde finaliteit nastreven. Alleen de methodiek en de taal is verschillend.

Het ministerie van “Habous” en Islamitische Aangelegenheden ondersteunt de Koning bij diens ideologische en logistieke taken.

Een Lid van de Belgische delegatie wenst, met betrekking tot de door de Marokkaanse gemeenschap beleefde Islam in België, een beleving te zien meer in lijn met deze in Marokko.. Het Lid wijst op het belang de jongeren beter vertrouwd te maken met hun culturele oorsprong. Beide partijen onderschrijven het primordiaal belang van een degelijke en correcte informatie over de Islam om te kunnen antwoorden op de talrijke vragen van de burgers en pseudoreligieuze argumenten te kunnen ontkrachten. Minister Toufiq acht de oprichting van een neutraal technisch expertisecentrum door de Belgische overheid in dit kader noodzakelijk. Hij waarschuwt de Belgische delegatieleden voor de politisering van bepaalde moskeeën en suggereert bijkomende wetgeving ter zake. Ook een strikte opleiding en omkadering van de imams is aangewezen. Hij verwijst hierbij naar het Marokkaanse initiatief van het *Institut Mohammed VI de formation des Imams, Prédicateurs et Prédicatrices* (zie hoger).

ontmoeting met de heer Ahmed Toufiq, minister van “Habous” en Islamitische Aangelegenheden

Tijdens de ontmoeting met **de heer Cherki Drais, gedelegeerd minister bij de minister van Binnenlandse Zaken**, verheugden beide partijen zich over de voorbeeldige en efficiënte samenwerking tussen politie- en veiligheidsdiensten.

Met betrekking tot de strijd tegen het terrorisme staat Marokko een multidisciplinaire aanpak van deze plaag voor. De securitaire aanpak heeft zijn nut bewezen. Er worden op regelmatige basis terroristische cellen ontmanteld. Er moet echter ook preventief worden opgetreden voornamelijk op socio-economisch vlak. Verder vraagt een globale dreiging om een globale aanpak. De heer Cherki Drais wijst op de recente wijzigingen in de modus operandi van de terroristen. In Marokko gaat er een grote dreiging uit van mogelijke daders die uit derde landen afkomstig zijn. Europa wordt dan weer geconfronteerd met een Europees jihadisme. Het fenomeen van de 'foreign terrorist fighters' stond hoog op de agenda van de 7de editie van het "Marrakech Security Forum" dat op 17 en 18 mei 2016 in deze stad plaatsvond. Ook het misbruik van nieuwe technologieën en sociale media door terroristische organisaties en de wijze waarop hieraan verholpen kan worden kwam ter sprake op dit forum. Verder werd er met de gedelegeerd minister van gedachten gewisseld over de wijze waarop de terugkeer van syriëstrijders moet georganiseerd worden. Marokko zou volgens minister Cherki Drais 1500 FTF's tellen van wie er 300 voor Justitie kwamen. Sommige werden effectief veroordeeld, anderen werden vrijgelaten.

Tenslotte werd er dieper ingegaan op de doorgedreven regionalisering. De regio's werden hertekend in functie van de verschillende mogelijkheden tot economische ontwikkeling. Uiteindelijk moeten alle regio's op eenzelfde sociaaleconomisch niveau komen. De regio's genieten van beleidsautonomie op basis van een subsidiariteitslogica.

ontmoeting met de heer Cherki Drais, gedelegeerd minister bij de minister van Binnenlandse Zaken

De ontmoetingen met de afgevaardigd minister van Buitenlandse Zaken, mevrouw Mbarka Bouaida, en de minister van Volksgezondheid, de heer Houcine El Ouardi, werden op het laatste moment geannuleerd. Beide excellenties dienden Hare Koninklijke Hoogheid Lalla Selma te vergezellen.

Het bezoek werd afgerond met een ontmoeting met **de heer Lahcen Haddad, minister van Toerisme**. De heer Driss Merroun, minister van Stedenbouw en Ruimtelijke ordening, voegde zich bij zijn collega.

Het gesprek ging hoofdzakelijk over oorzaken van het terrorisme en de gevolgen van de terroristische dreiging op het toerisme. De heer Lahcen Haddad wees de hele internationale gemeenschap met de vinger. Door haar interventionistische politiek enerzijds en haar inertie in het Palestijnse dossier anderzijds draagt zij een grote verantwoordelijkheid. De beschikbare middelen moeten eerlijker verdeeld worden over de wereldbevolking. De wijze waarop de godsdienst georganiseerd wordt binnen de Staat moet hervormd worden. Hierbij moet een gematigde, verdraagzame en open islam gepromoot worden. Net zoals zijn Marokkaanse collega's die de delegatie eerder ontmoette, is de minister voorstander van een grotere rol van de (Belgische) Staat bij de organisatie van de uitoefening van de Islam via de opleiding van de imams, de creatie van een gespreksorgaan en de financiering van de moskeeën. Een Lid van de Belgische delegatie zegt het belangrijk te vinden meer positieve verhalen te brengen om aan de negatieve beeldvorming over de immigratie te verhelpen. Talrijk zijn immers de succesverhalen uit de immigratie. Het zich terugtrekken in de eigen religieuze gemeenschap moet vermeden worden. De talrijke Belgische verenigingen kunnen hierbij een positieve rol spelen.

De terroristische dreiging heeft een negatieve impact op de stroom toeristen uit België, nochtans een strategische markt voor Marokko. Minister Haddad vraagt om samen met de Belgische partners een publiciteitscampagne op te zetten. Marokko is immers stabiel en veilig. Het is het enige land waar, nog steeds volgens de minister, de Arabische lente een positieve invloed had. Het is belangrijk om hierover correct te communiceren naar mogelijke toeristen.

ontmoeting met de heer Lahcen Haddad, minister van Toerisme